

Udskriftsdato: 9. februar 2021

KEN nr 9327 af 09/05/2018 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 18-18 om borgerstyret personlig assistance - personkreds - arbejdsleder - arbejdsgiver

Ministerium: Social- og Indenrigsministeriet

Journalnummer: 2017-2122-16296

Ankestyrelsens principafgørelse 18-18 om borgerstyret personlig assistance - personkreds - arbejdsleder - arbejdsgiver

Principafgørelsen fastslår

Borgerens hjælpebehov

Kommunen skal tilbyde borgerstyret personlig assistance til borgere med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, der har et behov, som gør det nødvendigt at yde denne ganske særlige støtte og fleksibilitet i levering af hjælpen, som er nødvendig for at leve så normalt et liv som muligt.

Der er som udgangspunkt tale om borgere, der har et behov, der ikke kan dækkes ved almindelig personlig og praktisk hjælp, ledsagelse m.v. Det kan fx skyldes, at der er tale om hjælp af så personlig karakter, at det forudsætter individuel oplæring af hjælperne. Det kan også skyldes, at borgeren har behov for en mere fleksibel løsning, end der kan gives efter servicelovens andre bestemmelser, fx for at få borgerens dagligdag til at fungere.

Aktivitetsniveau

Et højt aktivitetsniveau kan ikke i sig selv medføre, at en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, hvis borgerens øvrige behov kan dækkes på en fleksibel måde efter andre bestemmelser. Dog kan en borgers aktivitetsniveau i det konkrete tilfælde være en del af vurderingen af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte som borgerstyret personlig assistance.

Borgerens boligforhold

Der kan normalt ikke bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance, når borgeren bor i en bolig, hvor hjælpen er tilrettelagt for flere beboere, fx plejehjem, plejeboliger, botilbud eller lignende. Der kan godt bevilges ordning med borgerstyret personlig assistance til hjemmeboende voksne, når de øvrige betingelser er opfyldt.

Arbejdsleder

Det er en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Det betyder, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne. De typiske opgaver, borgeren skal kunne varetage, er at planlægge det daglige arbejde, udarbejde jobbeskrivelser og udvælge hjælpere, varetage oplæring samt afholde personalemøder og medarbejderudviklingssamtaler (MUS). Det er borgeren selv, der skal kunne varetage denne rolle. Arbejdslederansvaret kan ikke overtages af andre, hverken en værge eller anden nærtstående.

Arbejdsgiver

Det er desuden en betingelse, at borgeren kan fungere som arbejdsgiver for hjælperne, medmindre borgeren indgår en aftale med en nærtstående, en forening eller privat virksomhed om at overdrage arbejdsgiveransvaret. Arbejdsgiveropgaven indebærer som udgangspunkt, at borgeren har ansvaret for at

administrere ydelsen og de praktiske og juridiske opgaver, der er forbundet med ordningen. Det er fx ansættelse og afskedigelse af personale, udbetaling af løn, indberetning af skat og at sikre et lovligt arbejdsmiljø.

Den konkrete sag

I den konkrete sag vurderede Ankestyrelsen, at borgeren ikke havde et behov, der gjorde det nødvendigt at yde en særlig støtte som borgerstyret personlig assistance, og at det var en fejl, at kommunen havde bevilget ham det. Borgeren havde fortsat ret til ledsageordning, da kommunen ikke havde hjemmel til at bevilge borgeren ordning med borgerstyret personlig assistance. Han skulle derfor stilles som om, at hans ledsageordning aldrig var ophørt.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagen principielt. Det har vi gjort for at afklare personkredsen for borgerstyret personlig assistance.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 102 af 29. januar 2018.

- § 96, stk. 1, om borgerstyret personlig assistance.
- § 97, stk. 1, om ledsageordning.

Praksis

Kasserede:

Følgende principafgørelser er kasserede og gælder ikke længere (historisk):

O-52-99: Det var ikke udelukket at yde støtte til ansættelse af personlige hjælpere, alene fordi ansøger boede sammen med sine forældre. Ankestyrelsen fandt, at betingelsen om ophold i eget hjem var opfyldt, selvom ansøgeren boede sammen med sine forældre.

96-11: Det er en betingelse for at få tilskud til ansættelse af hjælpere efter lov om social service § 96, stk. 1, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Dette betyder, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne. Dette kan blandt andet omfatte udvælgelse af hjælpere til ansættelse, udarbejdelse af jobbeskrivelser og vagtplaner for hjælperne, oplæring af nye hjælpere, afholdelse af personalemøder og varetagelse af instruktion af hjælpere.

162-12: Borgeren skal være i stand til selv at fungere som arbejdsleder for hjælperne, når der bevilges borgerstyret personlig assistance efter servicelovens § 96. Værgen eller en nærtstående kan ikke indtræde i borgerens sted og overtage funktionen som arbejdsleder.

76-14: Det er ikke et krav for at være omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, at der er tale om en borger, der har, eller har mulighed for at få, et højt aktivitetsniveau.

Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse.

Den konkrete afgørelse

Du har klaget over A Kommunes afgørelse om ophør af ordning med borgerstyret personlig assistance og afslag på ledsageordning. A Kommune afgjorde sagen den 21. december 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til ordning med borgerstyret personlig assistance.

Det betyder, at vi stadfæster kommunens afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Resultatet er også:

- Du har ret til ledsageordning.

Det betyder, at vi ændrer kommunens afgørelse om ledsageordning.

Kommunen skal derfor iværksætte din ledsageordning. Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen om ordning med borgerstyret personlig assistance

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at du ikke har et behov, der gør det nødvendigt at yde en særlig støtte som borgerstyret personlig assistance.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at du selv er i stand til at klare de fleste personlige og praktiske opgaver, dog har du, ifølge VUM af 10. november 2015, brug for hjælp i forbindelse med bad, af- og påklædning og at blive lagt i seng. Der er ikke oplysninger om, at dette behov er blevet større siden denne VUM.

Kommunen vurderer – i forbindelse med afgørelsen af 10. februar 2017 - at du har et behov for hjælp til personlige opgaver svarende til 2 timer og 20 minutter om ugen. Kommunen vurderede inden bevilling af din ordning med borgerstyret personlig assistance, at du havde et behov svarende til 5 timer om ugen.

Det fremgår af kommunens afgørelse af 10. februar 2017, at du er bevilget personlig og praktisk hjælp efter servicelovens § 83, og at du har peget på din ægtefælle til at levere hjælpen. Din ordning har dermed den fleksibilitet, at du ikke skal vente på hjemmeplejen, når du skal ud af døren til en bestemt tid.

Vi er opmærksomme på, at kommunen den 14. april 2016 bevilger dig ordning med borgerstyret personlig assistance, og at der ikke er sket væsentlige ændringer i dit funktionsniveau siden dette tidspunkt. Det ændrer ikke ved resultatet, fordi vi vurderer, at du på bevillingstidspunktet ikke var berettiget til en ordning med borgerstyret personlig assistance. Vi vurderer, at det var en fejl, at kommunen bevilgede dig ordningen.

Vi er desuden opmærksomme på, at du har et højt aktivitetsniveau, som du mener ikke kan dækkes med en ledsageordning. Det ændrer ikke ved resultatet, fordi et højt aktivitetsniveau ikke i sig selv er tilstrækkeligt til at vurdere, at en borger har et behov, som gør det nødvendigt at yde en særlig støtte som borgerstyret personlig assistance. Vi bemærker i øvrigt, at kommunen skal tage stilling til, om du har behov for hjælp i forbindelse med transport til, og deltagelse i, ikke-selvvalgte aktiviteter.

Da vi vurderer, at du ikke har et behov, som gør det nødvendigt at yde en særlig støtte som borgerstyret personlig assistance, har vi ikke taget stilling til, om du er i stand til at varetage arbejdslederrollen. Dine bemærkninger i den forbindelse er derfor ikke inddraget i behandlingen af dette spørgsmål.

Om reglerne

Ved vurderingen af, om en borger er omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, skal der foretages en individuel og helhedsorienteret vurdering af borgerens behov. Der skal være tale om et behov, der ikke kan dækkes efter servicelovens regler om personlig og praktisk hjælp, socialpædagogisk bistand og ledsageordning.

Det er ikke et krav for at være omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance, at der er tale om en borger, der har eller har mulighed for at få et højt aktivitetsniveau. Et højt aktivitetsniveau kan dog heller ikke være den eneste begrundelse for at være omfattet af personkredsen for borgerstyret personlig assistance.

Borgerens aktivitetsniveau kan i det konkrete tilfælde være en del af vurderingen af, om borgeren har et behov, som gør det nødvendigt at yde en ganske særlig støtte som borgerstyret personlig assistance. Der skal i den forbindelse tages hensyn til formålet med bestemmelsen, som er at give personer med omfattende funktionsnedsættelser mulighed for at leve et så normalt og selvstændigt liv som muligt.

I en ordning om borgerstyret personlig assistance er det en betingelse, at borgeren er i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne. Dette betyder, at borgeren skal være i stand til at tilrettelægge hjælpen og fungere som daglig leder for hjælperne. Dette kan blandt andet omfatte udvælgelse af hjælpere til ansættelse, udarbejdelse af jobbeskrivelser og vagtplaner for hjælperne, oplæring af nye hjælpere, afholdelse af personalemøder og varetagelse af instruktion af hjælpere.

I en ordning om borgerstyret personlig assistance kan værger eller en nærtstående ikke indtræde i borgerens sted og overtage funktionen som arbejdsleder. Borgeren skal selv være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne, modsat bestemmelsen i § 95, stk. 4, om kontant tilskud, hvoraf det fremgår, at det er tilskudsmodtageren, der skal være i stand til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Det betyder, at en værge (og eller) nærtstående ikke kan indtræde i borgerens sted og dermed ikke kan overtage funktionen som arbejdsleder ved borgerstyret personlig assistance.

Begrundelse for afgørelsen om ledsageordning

Sådan vurderer vi sagen

Vi vurderer, at du har ret til ledsageordning.

Hvad er afgørende for resultatet

Du havde inden bevilling af borgerstyret personlig assistance en ledsageordning efter servicelovens bestemmelse herom.

Vi er opmærksomme på, at du er fyldt 67 år, og du derfor – som udgangspunkt – ikke længere er omfattet af personkredsen, der har ret til ledsageordning. Det ændrer imidlertid ikke ved resultatet, da vi vurderer, at kommunen ved en fejl bevilgede dig borgerstyret personlig assistance i stedet for en fortsættelse af ledsagerordningen.

Det var derfor en fejl, at din ledsageordning ophørte. Du skal derfor stilles som om, kommunen havde foretaget en korrekt sagsbehandling, og din ledsageordning ikke var ophørt.

Vi lægger til grund, at de øvrige betingelser for bevilling af ledsageordning er opfyldte.

Om reglerne

Kommunen skal yde 15 timers ledsagelse om måneden til personer mellem 18 og 67 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ikke kan færdes alene. Retten til ledsagelse gælder uanset boform.

Ordningen henvender sig til voksne, der ikke kan færdes uden for hjemmet og modtage tilbud i nærområdet. Personerne skal kunne efterspørge selvvalgte aktiviteter. Der kan være tale om personer med svære bevægelseshandicap, kørestolsbrugere, hjerneskadede, blinde, udviklingshæmmede etc.

Ledsagerordningen omfatter selve ledsagelsen og de funktioner, der er direkte forbundet med ledsagelsen, fx hjælp med at tage overtøj af og på.

Kommunen skal foretage en konkret vurdering af borgerens behov for hjælp. Der er ikke krav til, hvad indholdet skal være. Det kan være biografture, indkøb, sportsudøvelse, møder, ture i naturen osv.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.